

dnevnik pov- ratka u domo- vinu*

eme sezer

Ono što je moje takođe: mala
čelija u Jurama,
mala čelija, sneg je udvostručuje
belim šipkama
sneg je beli tamničar koji čuva
stražu pred zatvoreničkom čelijom

Ono što je moje
to je sâm čovek zatočen u
belo
to je sâm čovek koji prkosi kricima
belim smrti bele
(TUSEN, TUSEN LUVERTIR)
to je čovek koji opčinjuje kopca belog
smrti bele
to je sâm čovek u neplodnom moru
peska belog
to je stari crnja naspram
nebeskih voda
Smrt ocrtava blješteći krug
iznad tog čoveka
smrt mu nežno ozvežđuje
glavu
smrt udiše, luda, u zrelu šećernu trsku
ruku njegovih
smrt kaska u zatvoru poput
konja belog
smrt svetluca u tami kao
oči mačije
smrt štucka kao voda ispod Kejova
smrt je ranjena ptica
smrt odumire
smrt treperi
smrt je zasenčena patijura
smrt izdiše u beloju močvari
tišine.
Otoci noći u sva četiri kuta
ove zore
trzaji priklještene smrti
žilava sudbina
uspravni krici neme zemlje
hoće li ikada šiknuti veličanstvo krvi
ove ?

Na izdisaju zore tih zemalja bez stela,
tih putova bez sećanja, tih vetrova bez
tablica.

Sta vredi?
Reći ćemo. Pevaćemo. Vikaćemo.
Puni glase, veliki glase bićeš naše
dobro, naša predvodnica.
Reći?
Ah, da, reći!
Razume, krunišem te večernjim vetrom.
Ime ti je glas zapovesti?
Za mene je kruna biča.
Lepoto prozivam te molbom
kamena.
Ali, ah! mukli odjek
moga smeha
Oh! moje zapaljivo blago!
Pošto vas mrzimo, vas i
vaš razum, dozivamo
preranu regresiju plamene ludosti
žilavog kanibalizma

Blago, broj'mo:
ludost koja pamti
ludost koja urla
ludost koja vidi
ludost koja se otkačila

Znate ostalo

da su 2 i 2 5
da šuma mijauče
da drvo vadi kestenje iz vatre
da nebo pušta bradu
et cetera, et cetera...

Ko smo i kakvi smo? Prekrasno
pitanje!

Gledajući u drveće
postadoh drvo, a noge mi duge
od stabla iskopaše u zemlji velike
kese otrova visokih okoštalih gradova
razmišljajući o Kongu
postadoh i sam Kongo koji hući
od šuma i reka
tamo gde bič puca kao veliki barjak
barjak proroka
tamo gde voda žubori
likuala — likuala
tamo gde munja gneva baca svoju zelenu
sekiru isterujući paru preko prekrasnog
snažnog

ruba nozdrva veprova gneva

Na izdisaju zore sunce kašljuca
bljujući svoja pluća

Na izdisaju zore
mali peščani voz
mali mustlinski voz
mali kukuruzni voz

Na izdisaju zore
veliki galop polena
veliki galop malog voza
devojčica
veliki galop kolibrija
veliki galop bodeža da raspore
grudi zemlje

anđeli čuvari pred vratima
morske pene da nadgledaju prohibiciju

svestan sam svojih zločina i ništa se ne može
reći

u moju odbranu.

Ples. Idoli. Povratak. Ja sam takođe

ubio Boga svojom lenjošću
svojim rečima svojim izrazima
svojim prljavim pesmama

Nosio sam perje papagaja
kožu divljeg pacova
Isrpeo strpljenje misionara
uvredio dobročinitelje čovečanstva.
Prkosio Tiru. Izazivao Sidona.
Obožavao Zambezi.
Zbunjuje me veličina moje
perverzije!
Ali zašto neprohodno šiblje
i dalje skrivati živahno ništavilo mojih laži
jer zašto se ne bi stečenom plemenitošću
slavio užasni uspon moje pahuinske
ružnoće?

vum ruh oh
vum ruh oh
navesti zmiju da zabavlja
mrtve
vum ruh oh
primorati kišu da uzburka
valove plime
sprečiti prevrtanje senki
vum ruh ho da mi se sopstvena neba
otvore

— na putu ja, dete, žvaćem
koren šećerne trske
— čovek koga vuku sa konopcem o vratu po
krvavom putu
— uspravno u sredini ogromnog kruga,
na crnom čelu mi kruna od tatula

vum ruh
odleteti
više od trzaja više
od veštica ka drugim zvezdama
besomućna egzaltacija šuma
i planina iskorenjenih u trenutku
kada se niko nije nadao
ostrva hiljadama godina povezana!

vum ruh ho
neka se vrati vreme
obećanja
i ptica koja znade moje ime
i žena koja imade hiljadu imena
i vodoskok od sunca i suza
i njene kose mladice
i oči njene moja doba
i dani bez nezgoda
i noći bez uvreda
i zvezde poverenja
i vetar saučesništva
Ali ko mi odvrtača glas? ko mi grebe
glas? Zabadajući mi u grlo
hiljadu izdanaka bambusa. Hiljadu bodlji
morskih ježeva. Ti si to
prljavi kraju sveta. Prljavi izdisaju zore.
Ti si to prljava mržnja. Ti si to breme
uvreda i stotinu godina bičevanja. Ti si to
stotinu godina
moga strpljenja, stotinu godina nastojanja
da ne odumrem.
ruh oh

Sezer Eme, »DNEVNIK POVRATKA
U DOMOVINU«, Présence
Africaine, Pariz, 1971. godina str. 69—83.

(prevod i prepev: Daša Šašić)

delo eme sezera*

daša šašić

Eme Sezer je filosof, pesnik i političar, a iznad svega je-
dan od tvoraca Negritide. Kažemo jedan, a ne jedini jer ob-
revši se u Francuskoj na studijama sa svojim nerazdvojnim
kolegama Leonom Damasom i Senegalcem Leopold Sedar Sen-
gorom pokreće studentski časopis »Crni student« iz čije se prakse
javlja bunt protiv francuske kolonijalne politike asimilacije.
Ovaj bunt biva izražen u teoriji Negritide — u stalnoj potrazi
za sopstvenim identitetom, identitetom crnog čoveka afričkog
porekla i borbi za njegovu afirmaciju. To »crno Ja« treba oču-
vati i razvijati.

Svaki od ove trojice Negritidu definiše na svoj način. Sezer,
koji je prvi određuje, kaže: »Negritida je jednostavno prizna-
vanje činjenice da je čovek crn, prihvatanje te činjenice, pri-